

Pesta 9/21 decemvre.

Va esî dominec'a. | Redact. : strad'a iernei nr. 1.

Nr. 41.

Anulu IX, — 1873.

Pretiu lu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Vócea eremitului din Carpati.

Retrasu de tóta lumea, aici pe vêrvu de munte,
In tóta liniscirea alesu-am a traí,
Ca 'n tóta diminéti'a sè 'nclinu eu a mea frunte,
Sè ceru la Provedintia pe lume-a ferici.

Acésta-mi e vointi'a, sè rogu pe Creatoriu lu
Atátu diu'a câtu nóptea, dar... éca tentatorulu!!
O, nici aicea, Dómne, sub ceriu lu teu seninu,
Pe culmea carpatina nu potu sè me 'nchinu.

Eu stam la rogatiune, cu manile spre stele,
Si-unu vuetu de voci multe din vâi m'a intreruptu ;
Din Daciele ambe ce-audiu me prinde jele :
Cà-ci tîpete plangênde resuna de desuptu.
Sunt grele suferintie ce fratii mei indura :
Cà-ci demonii in vale s'au pusu toti pe tortura !
O, nici aicea, Dómne, sub ceriu lu teu seninu
Aici, pe vêrvu de munte, eu nu potu sè me 'nchinu !

Eu nu sciu de ce diu'a candu cautu cu ochii 'n vale
O, pâcla-apasatória planéza pe pamentu ;
Ér nóptea de ce nuorii se punu lunei in cale
Sè-i puia voalu negru — cá 'n recele mormentu.
Au dóra chiar natur'a voiesce s'asuprésca
Pe fiii vechiei Rome, pe gintea romanésca ?!
Vaiu, Dómne, nici aicea sub ceriu lu teu seninu,
La astu-felu de 'naltíme sè nu potu sè me 'nchinu ?!

D'aici pan' la Danubiu vediu numai uscaciune ;
Cà-ci campurile 'ntinse cu totulu se palescu
De intrigile negre, ce ardu ca unu taciune,
De ur'a ce desbina pe frati ce se iubescu.

Atât'a smacinare zadarnica si séca
N'aru fi óre destula ? — Vai, lacrime me innéca !
Pe culmea carpatina, sub ceriu lu teu seninu,
Vaiu, Dómne, nici aicea eu nu potu sè me 'nchinu !

Pe tronulu Romaniei eu vediu unu monarchu june,
Alesu de natiune, ce fuse destinatu
S'avente romanimea la fapte mari, strabune...
Sè 'nvinga inamicii cu gandulu vinovatu.
Dar voi, o frati d'unu sange, sunteți uniti ca junii
In cugete si 'n animi, precum erau strabunii ?
Ah, Dómne, nici aicea sub ceriu lu teu seninu,
Pe culmea carpatina nu potu sè me 'nchinu !

Frumósa-i Roman'a, avuta si fertila,
Dar multu este ranita de rele lipitori ;
S'aveti, o fii d'o muma, s'aveti de dins'a mila,
De vreti sè nu ajungeti ca nisce cersítori.
Strainii stau ca lupii in giuru pe langa stana,
Deschideti ochii bine... cà-ci lege au pagana.
O, Dómne, eu aicea pe vêrvulu carpatinu,
Candu vediu nenorocirea, nu potu sè me 'nchinu.

De câtu a-ti stâ pe ganduri, pe ganduri ratecite,
Mai bine in unire cautati de a scapá
De cursele intinse, de vorbe umilite
Alu caroru scopulu este de víi a ve 'ngropá.
O multi rei sunt in lume, dar multi sunt si in tiéra
Spioni ca Opafarkasi ce trebui dati afara.

O Dómne, multu eu suferu sub ceriulu teu seninu,
Si-asiu vré pentru-a mea tíera... dar, nu potu sè
me 'nchinu!

Ajunga, fii ai Romei, a vóstra neunire;
Uniti lucrati cu totii din Istru la Carpati;
Salvati a vóstra tíera ce merge spre perire
Cà 'n voi este speranti'a mai multoru altoru frati.
Voiti ca sè se stinga cu totulu romanismulu?
Voiti a perde tíer'a?... O, negru-i egoismulu!
Mai bine mórte, Dómne, sub ceriulu teu seninu,
De câtu in liuiscire sè nu potu sè me 'nchinu.

Ai vostri frati d'o mama din Daci'a centrala
Ei multa nedreptate indura si-a 'nduratu;
Acum li se rapesce prin fapta imorala
A loru ereditate ce mosii li-au lasatu.
Ve spune Ratezatulu, Buceciulu cum si Surulu
Acésta violentia... o éta si sperjurulu!...
E bine, bune Dómne, sub ceriulu teu seninu
O óra macaru numai sè nu potu sè me 'nchinu?!

Vediu Somesiulu si Oltulu, Ternavele-amendóue
Si Muresiulu celu falnicu cum curgu de turburatu;
O, curgeti linu, o fluvii, si nu ve pese vóue
Cà-ci trece-va furtun'a sub ceriulu nouratu.
Padíti a vóstre tiermuri, sè nu esíti afara,
Ér de cumva torentulu... crutiati a vóstra tíera.
Si-aici in munte, Dómne, sub ceriulu teu divinu
De dorulu tierii mele nu potu sè me inchinu!

Dorere am in sufletu candu vediu eu neunire
La Jiuu, la Oltu, la Muresiu, la Crisiu si la Siretu;
O frati, aveti cu totii o singura iubire,
Cà-ci demonii lucréza perirea in secretu.
Lesá-vomu sè profite misiiei, ce-a loru tíera
Aru dá-o pentru auru?... O ce viétia-amara!
Eu, Dómne, si aicea sub ceriulu teu seninu
Me 'nceru, dar n'am potere, la tine sè me 'nchinu.

Voi umbre glorióse, esíti adi din morminte,
Eroi ai tierii mele, Stefanu, Mihaiu, Corvinu;
Cà-ci dór' presinti'a vóstra aduce-ni-oru a minte
De glori'a strabuna, la care me inchinu!
Ai vostri fii acuma in vrajba vegetéza,
Cà-ci fíii periciunii s'o pérdia complotéza.
Vaiu, Dómne, dí si nópte, aici sub ceriu seninu,
Dorerea me consuma, si nu potu sè me 'nchinu.

Romani din patru anghiuri, d'o muma si d'unu
sange,

Pe peptulu scumpei patrii ve juru, sè incetati
Din lupte de partide, si 'ncepeti a ve stringe
In giurulu mamei vóstre, uniti ca nisce frati.
Vedeti cà ne-amenintia mortal'a cutropire,
A nóstra ne 'mpacare ne duce la perire!

O, Dómne, Dómne sante, sub ceriulu teu seninu
Permite ca la tine, ferice sè me 'nchinu!

A mea viétia sbóra, mormentulu mi-i aprópe;
Curendu... si eu voiu trece la tronulu celu divinu;
Si-asiu vré ca mai 'nainte d'a fi sè me ingrópe
Sè-mi vediu tíer'a 'nflorita din Tisa la Euxinu.
Romani! Acésta-i tíer'a, a vóstra mostenire,
De voi depinde-acuma, cadere séu marire.
Atunci numai, o Dómne, sub ceriulu teu seninu
Poté-voiu cu ticnire la tine sè me 'nchinu.

O scumpa Romania, a mea frumósa tíera!
Tramite bunu-ti geniu la fíii tei iubiti
Unire sè li 'nspire si mari sè fie éra
Ca 'n patri'a strabuna — sè fia fericiti.
Romani din ori-ce parte, goniti reulu afara,
De vreti sè faceti mare a vóstra scumpa tíera.
O Dómne pré potinte, in scutulu teu divinu
Romanii-si punu speranti'a, si tfe se inchinu!!

1867.

Z. Antinescu.

Favoritul unei regine.

— Novela istorica, originala. —

(Urmare.)

Stinse deci lamp'a si se asedià intr'unu
coltiu alu ferestrei, unde recorindu-si ardiend'a
sa frunte prin suflarea adiarei nopturne si
imbetatu de profumulu portocaliloru si alu
floriloru se pierdù intr'o visare dulce a poeti-
cului seu sufletu.

Erá óre adevveratu, ca elu sè fia asié de
aprópe de realisarea aspiratiuniloru sale? Erá
óre posibilu ca preste trei dilelu sè parasésca
Turinulu, pentru ca sè ésa pentru prim'a óra
in lumea larga, spre a-si castigá cunoscintiele
si esperientiele necesarie unui june de talen-
tele sale? Nu este óre numai o repetíre a vi-
suriloru desu avute, de candu ajunsese si elu
in aceea etate despre care a dísu nemoritoriulu
Schiller cà: pana atuncea se multiamise cu
unu léganu, éra acuma nu-lu incape lumea
intréga — cà elu va parasí camer'a sa, pentru
ca sè plece la Scotia? Ah, da! acést'a o dorise
elu de multu si acést'a fucese secretulu animei
sale, de a esf in lume, pentru de a o cunósce.
Scotia erá acuma pentru elu lumea intréga.
Fantasí'a lui se aventà spre acele tiermuri ne-
cunoscute si tóte ideile lui se rotiáu in giu-
rulu acelei tiere, despre care elu inca nu au-

dise mai multu decâtu numai numele ei si că esiste.

Sermanulu june! elu si-facea ilusiunile cele mai paradisice despre acea tíera si nu se cugetá, că avea se parasésca frumós'a si incantatóri'a lui patria, in care totulu ti-suride si te invita la placeri. Elu nu scieá, că schimba paradisulu, pamentului si eternulu azuru alu ceriului italicu, cu ghiatiósele tiermuri si surulu ceriu alu posomoritei Scotie. Dara ce i-ar fi si ájutatu lui acuma ori ce reflectiuni seriósé, candu o vóce secreta a animei sale i sioptia, neincetatu: mergi, pléca nu mai stá, fiindu că numai acolo vei aflá aceea, ce in-se-dar vei cautá aicea. Vócea acést'a erá atátu de puternica, încátu voindu cine-va a-lu desconsiliá s'el a-lu oprí de la acésta caletoria, l'ar fi adusu la desperare. Elu si-urmá destinulu seu! Ce este dreptu, acolo avea sè afle aceea ce elu de multa cautá. Dara vai, acésta aflaie avea sè-lu cošte totu.

Gentil'a si bine cultivat'a anima a lui Riccio, care abié trecuse preste a dóu'a-dieci si dóu'a primavéra a etátii sale, incercá in decursulu celoru trei díle, ce i mai remasesera pana la plecáré, sentimentele cele mai diferite. Ea i se impleá de bucuria candu se gandiá la tient'a caletoriei sale, i se impliá inse de tristotie, candu vedea pe mama sa, care din dí in dí si din óra in óra deveniá totu mai gánditória si doioá si care de câte-ori priviá la dinsulu o facea totu-dé-una cu ochii scaldati in lacrimi si intre suspinele cele mai doreróse ale unei anime iubitorie.

In fine sosi si terminulu de plecare, care lu-degése marcuisulu de Moretto junelui nostru, pentru ca sè-si faca preparativele de drumu.

In demanétí'a a patr'a, dupa visit'a ce o facuse Riccio la marcuisulu, sosi o calceada de nóue persóne cu diece cai la pórt'a edificíului ricianu si marcuisulu de Moretto descalcandu-intrá in laintru. Elu aflá pe junele Riccio gat'a de plecare, dandu si facéndu promisiunile cele mai solemne, că va urmá intiepteloru svaturi ale scumpei sale mame, care simtiendu, că se apropia supremulu si fatululu momentu de despartíre se topiá in lacrimi si acoperiá cu mfi de sarutári fruntea si ochii unicolui seu fiu.

Marcuisulu de Moretto, pentru ca sè puna capetu acestei scene doreróse si sfasiatórie de anima asigurandu pe consórtea amicului seu, că elu va fi protectorulu si alu doilea parinte alu junelui-seu amicu, luandu pe Riccio de

bratiu lu-trase cu sine, dupa ce si-luare adio pentru ultim'a óra.

Amabilulu marcuisu nu scieá, că rapesce unei mame singurulu tesauru si celu mai scumpu odoru pe care lu-audise si lu-ingrigise de la nascerea lui cu cea mai mare scumpetate si tineretie, ce posiede o mama iubitoria. Fiulu ei in care ea vedise renascéndu multu jeltulu ei consotiu si suvenirile junetiei sale avea sè o parasésca póte pentru totu-de-una. Marcuisulu, nefindu tata, nu sciea ce va sè dica a despartí o mama veduva de unicolu ei fiu.

Elu nu scieá, că despartíendu-o de fiu i rapesce in acel'a-si momentu presentulu si vftoriulu si că totu ce i remaneá, erá o sperantia nesigura. Marcuisulu nu erá in stare a resimti aceea dorere nemarginita, ce consumá in acele momente anim'a venerabilei matróne. Ca si candu anim'a nefericitei mame ar fi presimtitu, că trebue sè se despartiésca pentru totu-de-una de fiulu ei, eschiamá vedíendu-lu incalcatu:

— Nu-lu lasati! nu-lu lasati! findu că voi morí de dorulu lui, mai nainte de a-lu poté revedé! . . .

Dara aceste suspine doreróse ale mamei remasera neaudíte, de óre-ce calcead'a, immultita acuma prin Riccio, se pusesse in miscare si sborá in trépedu iute de alungulu stradeloru Turinului.

* * *

Abié de câte-va momente aparuse splendid'a aureola matinala a nóuei díle ce se nascea, pe candu marcuisulu de Moretto está cu suit'a sa pe un'a din portile Turinului.

Junele Riccio, care calariá de alaturea marcuisului stergéndu-si lacrimel de adio, ce i mai straluciau inca in ochi si respirandu recorosulu aeru alu diminetiei, se incerca sè uite dorerea si tristeti'a, ce o incercase cu câte-va momente inainte de aceea, pierdiendu-se in contemplarea stralucitoriului discu alu sórelui ce tocmai se redicase din nópte spre a-si urmá eternulu seu cursu. Elu credea, că acelu sóre, ce se redica acuma plinu de majestate pe orizontu, avea sè-i straluce pentru totu-de-una si sè-i lumineze calea sa de fericire. Elu incepea a crede, că totu acelu ceriu azuru si seninu i va suride eternu si in Scotia, si că pentru dinsulu nu potu sè esiste nori de furtuna. Ca toti junii de etatea lui, elu inca si-depinsese vftoriulu cu colorile aurorei si ale curcubeului, fara sè cugete, că ele sunt efemere si că la

prim'a suflare a fatalității se voru preface în aburi.

Davidu Riccio visá unu visu sublimu si frumosu si se simtiá ferice, de si visulu lui semená cu acel'a pe care o fantasía vivace ludepinge aceluor fiintie nefaste, cari sunt predestinate a fi nefericite si a caroru sórte fatala este: de a visá în intrég'a loru viétia.

III.

Maria Stuart.

Dauphinulu Franciscu abié ocupase tronulu Franciei, sub numele de Franciscu II, si dupa câte-va lune mori.

Elu fusese consotiuulu junei Maria de Scotia, care pierdiendu-si astu-felu barbatulu pierdù totu de odata tronulu si nóu'a ei patria adoptiva, pe care se dedase a o iubi mai multu, de câtu pe cea primitiva. Adusa în etate abié de siepte ani la curtea Burboniloru în Parisu, ea inca din fraged'a-i copilaría uitase de patri'a sa si nutrise simpatiele cele mai caldúrose pentru poporulu francesu. Devenindu astu-felu o francesu, adoptase limb'a, datinele si chiar temperamentulu francesu. Morindu inse barbatulu ei atátu de timpuriu, dins'a se vediu nevoita a-si aduce éra-si a minte de negurós'a si rigid'a Scotia cu eternii sei sloi de ghiatia si de acelu poporu fanaticu si plinu de superstitiuni alu peninsulei nordice. Ea trebuia sè parasésca curtea si tronulu Franciei, fiindu cà unde domniá o Maria de Medici, influinti'a si positiunea Mariei Stuart devenise imposibila. Fost'a regina a Franciei érá inse cu multu mai ambitíosa si mai orgoliósa decâtu sè abdica de buna-voia la rol'a ei de regina si a ocupá acolo unu rangú mai inferioru si mai subordinatú, decâtu cum fusese acel'a, care lu-avusese pana atunci.

Maria Stuart nu voiá sè incete de a mai fi regina. Se decise deci a se reintórce éra-si în lungu parasit'a ei patria, unde o asceptá unu tronu, de si nu atátu de splendidu precum érá acel'a care lu-parasiá, érá inse totu-si unu — tronu.

În lun'a lui augustu 1561 Maria Stuart se imbarcà la Calais, insotita de unu micu numeru de credinciosi spre a trece canalulu si a se reintórce în Scotia. Suvenirile si simpatiele ce le avea ea pentru Francia i storceau suspine si lacrimi fierbinti, pe cari poeticulu ei spiritu le imbracà în urmatóriele versuri frumóse si triste, ce sunt espresiunea profunde sale doreri:

„Oh, Francia scumpa, remai sanetósa,
Oh, tíera frumósa
Ce multu am iubitu
Si care juneti'a-mi ferice ai nutritu!
Ve lasu, diua buna, oh, díle-senine
Frumóse si line!“

„Plapanda nacela, ce adi me desparte,
De totu ce iubisem în viéti'a mea juna,
Din trist'a-mi fiintia ia numai o parte,
Cealalta remane cu tine impreuna.
O lasu dara acolo sè fia cu tine,
Cà-ci ea ti-va aduce a minte de mine.“

Dorerea, ce o simtiá Maria la despartire érá cu atátu mai mare si mai violenta, cu câtu se apropiá mai tare de tiermuriu patriei sale, fiindu cà dins'a nu érá sigura déca va poté reusi a-si ocupá tronulu fara lupta si versare de sange, sciindu pré bine, cà Elisabeta, regin'a Angliei, i érá inamica si rival'a cea mai neimpacata si totu de odata si cu multu mai puternica decâtu ea.

Cu anim'a deci plina de dorere si nesigurantia ajunsese victim'a unei incordate si penibile asceptari despre impresiunea si efectulu ce avea sè-lu faca rentórcerea ei în patria la acelu poporu scotianu, alu carei regina avea sè-i fia ea de acolo înainte; Maria sosindu în Scotia, se sui pe tronu sub numelé de Maria Stuart, pe acelu tronu, de pe care apoi preste câti-va ani avea sè descinda, pentru ca sè se suia pe esiafodu.

Pe atuncea regin'a Scotiei érá o veduva abié de nóue-spre-diece ani, de o statura înalta, svelta si elastica. Fatí'a-i érá de unu ovalu lungaretiu si bine proportionata, pe care seriozitatea si seninetatea se schimbau într'unu jocu eternu. Avea o frunte înalta si boltita, ce exprimá maiestatea genialului ei spiritu. Nasulu érá de form'a acuilonica, peliti'a i érá alba si de aceea transparentia particulara fiveloru lui Albionu. Ochii ei bruni, passionati si siguri în cautaturele loru erau adumbriti de o parchia de gene negre si lunge, ce pareau cà-si dau silintia sè inabusiésca si tempereze acelu focu viu, ce i faceau sè straluce astu-felu de magicu si misteriosu ca ochii acei nedescriptibili ai femeiloru orientale. Sprincenele i erau trase cu cea mai mare acuratétia. Budiele-i auróse de unu incarnatu viu erau sculptate cu cea mai mare finetia si se resfrangeau linu spre anghiurile gurei, exprimendu astu-felu unu curagiu temerariu si inclinare spre o

ironia fina dara totu-si adancu simtita de ace-l'a ce era lovitu prin sagetele ei. Barb'a ei rotunda avea expresiunea nobletiei si a unei sensibilitati usioru de entusiasmata. Perulu ei bogatu de o colore blonda-cenusia era acoperitu de o caitia de catifea negra, care dupa aceea fu numita caitia a la Maria Stuart. Sub acelu peru erau ascunse doue urechie din cele mai mici si mai delicate, ce pareau a fi facute pentru ca se strabata la ele numai cele mai dulci si mai armonioase tonuri ale lumii.

Acestu capu, unu adevratu modelu de frumsetie era portatu si leganatu pe unu gatu scaldatu in lapte de marmora. Preste totu, aparinti'a Mariei Stuart nu facea nici de cum impresiunea unei nobletie studiate seu conventionala, ci din contra era frisca, avendu sublim'a si gratios'a majestate a unei dieitii antice, inse a unei dieitii in alu carei sinu de marmore ardeau flacare.

Maria Stuart, de si la inceputulu regentiei sale nu avea cauza a se plange, fiindu ca tote decursera preste aseptare de bine, totu-si se simtia nemultiamita. Dins'a simtia unu ce desiertu in existenti'a sa, simtia ca i lipsesce unu ce fara nume inca, ce i incorda dorinti'a fara se cunosca obiectulu dorintiei sale.

Maria Stuart adeca, de si era de unu temperamentu passionatu si cu o anima plina de sentimentu, nu cunoscase inca fiinti'a amorului si nu trecuse inca mai prin nici un'a din multiplele lui fase. Maritata fiindu inca in etate copilarasca, ea nu-si iubise si nu putea iubi pe barbatulu ei, fiindu ca Franciscu II, care primise o crescere iesuitica, era unu june degeneratu si lipsitu de acele calitati sufletesci, cari trebuia se le poseda barbatulu acel'a, ce ar fi potutu fi demnu a fericit pe o Maria Stuart. Unde Maria aseptase simpatia, amoru si sentimentu aflase unu june caditu in apatia enervata, ce era totu-de-una indispu fiindu ca era totu-de-una bolnavu.

Reintorcandu-se Maria Stuart in Scotia, se vediu necesitata a-si da man'a sa mai multu din motive politice si dinastice, decatu din aplecare, grosierului si necultului lord Darnley, fiindu ca acest'a inca avea oresi-care pretensiuni a supra tronului scotianu.

Darnley era unulu din acei barbati demni a fi despretiuiti de fia-care anima nobila, care nu cunoscea alte placeri si nu aspira decatu numai la implinirea dorintieloru sale sensuale.

Elu numai atunci se simtia multiamitu,

candu putea se desece pana chiar si drojdiile de pe fundulu pocalului ce lu-oferia Bachu si aliat'a lui Venerea.

Ce putea deci oferit acestu barbatu depravatu Mariei Stuart, acestei femei sublime, inzestrata cu talentele cele mai stralucite, si care posiede o astu-felu de organizatiune ce era creata a respira si a trai numai in regiunile amorului si ale poesiei. Candu socia lui se incerca a-lu descepta din depravatiunea in care cadiuse prin vre-o conversare seu lectura interesanta din domeniulu literaturii clasice seu alu artiloru, elu de ordinaru se trantia intr'unu fotoliu si incepea se casce pana ce in fine adormia. De alta-data era-si voindu a-i face placere prin vre-un'a din acele melodie doiose si farmecatoare, pe cari metalic'a si voluminos'a ei voce le sciea esecuta atatu de incantatoriu, elu i dicea se incete, fiindu ca melodiile ei sunt pre lirice si sentimentale si ca elu nu se simte de locu dispusu a plange si a susina, ci din contra ar voi mai bine se ridia.

Miserabilulu! elu nu scia, ca prin o astu-felu de portare vatema anim'a sociei sale in punctele si arteriele ei cele mai delicate, mai nobile, si mai simtitorie, si ca astu-felu o instraineza totu mai multu de la sine, constringendu-o ca in locu se-lu iubisca si se-lu stime, se-lu urasca si se-lu despretiuesca din adanculu sufletului. Elu nu sciea, ca prin grosolani'a si indiferenti'a sa fatia cu Maria, o arunca in bratiile uritului, din cari pana la tradare si adulteriu este unu pasu forte micu.

Oh, da! fara indoiela cantarile Mariei Stuart erau triste, melancolice si doverose, fiindu ca in locu de fericirea ce o aseptase ea de la maritisiulu seu cu Darnley, afla aspiratiunile cele mai marsiave si mai detestabile si o completa desamagire a ilusiuniloru sale. Candu fortele ei spiritu si fantasi'a ei vivace se redicau pana in regiunile cele mai inalte, pierdiendu-se in contemplatiunile cele mai geniale ale ratiunii si ale idealului, ea voindu a impartesi tote acele sentimente, ce i emotionau anim'a, nu avea cui se o faca, fiindu ca acel'a caruia i detoria confidentia, era unu idiotu, unu bufonu incapace de a o potie intielege.

(Va urmá.)

I. G. Baritiu.

La immormentarea Matildei Pascali.

— 12 noemvre. —

E serbare? S'audu canturi si-unu cortegiu 'naintéza,
Sangele tresalta 'n pepturi d'unu transportu nemesu-
ratu.

In accentele-i lugubre, clopotulu se lamentéza,
De profumuri mortuare aerulu s'a incarcatu.

Imnu, cunune si lumina. Tristi, cu fruntile plecate
Si, cu ochii plini de lacrimi, in tacere se privescu
Si toti plangu. Musele inse-si, de dorere sfasiate,
Pe sierfu depunu ghirlande si in giuru-i se jelescu.

Este ea: este Matilda, ea, sotia iubitoria
Mum'a plina de sperantie, de 'ngrigire si de doru,
Fal'a artiloru romane, gloria stralucitoria,
Devotat'a-le amica, bratiulu loru ajutoru.

A moritu! Si copilasii: i dîcu: „mama, te descépta;
„Lumea vine sè te védia si cu flori te-a 'mpodobitu!“
Ér candu tatalu i saruta, ei repeta c'o ascépta
Sè se scóle si sè-i stringa l'alu ei sinu ce i-a nutritu.

A moritu! Scen'a romana, prin talentu-i inforita,
Schimba hain'a veseliei intr'unu doliu fiorosu,
Cà-ci, pe dins'a, de copila — agera, neobosita —
Deveni unu blandu archangelu, inspiratu si radiosu.

Ah! Torente de lacrimi, ce prin gene se strecóra,
Sunt surori cu cele smulse d'acestu sufletu creatoru
Ce, sborandu-i foculu sacru, ca o aura usióra,
Ni lasà unu scumpu renume, respectatu, neperitoru.

.....
Sotiu mahnit, traiu-ti fericite perde adi a sa splendóre.
Copilasi, acestu tesauru, ce atât'a pretiuiá,
Numai adi lu-mai saruta buz'a vóstra rogotóre:
Numai asta-di aveti mama: mane . . . n'o veti mai
vedé!

.....
Umbra nobila, marétia, ce — prin farmece divine —
Rapiasi sufletele nóstre; tu, ce viétia 'nveselisi,
Tramite din inaltíme mangaiári doióse line
Florióreloru plapande ce, prin sboru-ti, ofilisi.

Te admira, te onóra generat'a presente.
Imaginea-ti zimbitoria va traí in mintea sa:

Candu ne vomu uitá pe scena, de unde vei fi absinte,
Vomu gasi sapata 'n inimi dulce suvenirea ta.

G. Dem. Teodorescu.

Vinulu si caféu'a.

In a sa intiepletiune, natur'a a pusu fiin-
ti'a rationabila p'o planeta care contíne tóte
substantiele ce au sè serve la numerósele ne-
cesitáti ale esistintiei, placeriloru si vietii sale
sociale.

Printre nenumeratele materie organice
puse la dispositiunea omului, sunt unele cari
nu numai cà sunt nefolositorie conservárii or-
ganismului seu, dar chiar fórte omoritorie.
Asié, din diu'a aparitiunii sale pe acestu pa-
mentu, alegerea substantieloru folositorie si a
substantieloru vatematórie fu obiectulu necur-
mateloru sale studie.

Adese-ori vederea, mirosulu, gustulu si
inteliginti'a nu sunt de ajunsu ca sè stabilésca
distinctiunea. Spre a se constatá proprietátile
alimenteloru a trebuitu sè fia supuse la nesce
esperientié une-ori periculóse sanetátii aceluia
care le practica. E lesne dar sè-si faca cine-va
o ideia esacta despre obstacolele ce regele crea-
tiunii a avutu sè invinga pana s'ajunga a cu-
nósce esactu proprietátile materieloru ce servu
la intretinerea marei familie.

-In numerulu substantieloru a caroru in-
trebuintiare e fórte respandita, s'au gasitu
dóue, cari oferu unu interesu speciale in ra-
portu cu actiunea-le specifica a supra orga-
nismului: vremu sè vorbimu despre cafea
si vinu.

S'a scrisu si s'a rationatu multu despre
proprietátile fisiologice ale acestoru dóue ele-
minte organice, fara inse sè se determine in-
fluinti'a ce esercita a supra functiuniloru cor-
pului umanu. In genere, publiculu strainu de
sciintia crede cà vinulu si mai cu séma caféu'a
lucrèza a supra nerviloru. Acésta opiniune,
este esacta, inse actiunea acestoru dóue ele-
minte nu este acea-si: intre dinsele esiste o di-
ferintiá esentiala.

Caféu'a influintiéza nervii simtieminte-
loru si simtibilitátii; vinulu nervii miscárii.
Resulta d'ací, cà nemesurat'a intrebuintiare a
celeí d'antâiu face pe omu melancolicu, supra-
raciosu, reu si obstinatu, dandu fortia orga-
nismului s'o póta duce cu lucràrile de cance-
laria si cu veghiàrile. Scrfitorii cari recurgu
l'acésta necesitate scriu corectu si cu multa

luciditate, dar stilulu le e greu, pedantu, satiric. C'unu cuventu, caféu'a produce egoismulu, banuiél'a, dispositiunea de cërta, caracterulu falsu si nesociabile, defecte despre cari ne dau esemplu poporatiunile orientelui, renumite ca facëndu mare usu d'acësta beutura acitiatòria.

Aceste proprietàti caracteristice ale cafelei esplica measurele luate la diferite epoce pentru inchiderea stabiliminteloru unde se vinde. In adevèru, in timpulu campaniei din Candia, sub Mahomet IV, vizirulu Kupruli dede ordine sè se inchida tôte cafenelele, pentru cà se observase, cà devenisera locuri de scandaluri si de coruptiune, pe candu acestu ordine nu isbiá nici carciumele nici pivnitiele. Asemenea si in Londra, la 1675, sub Carolu alu II, unu decretu regalù ordiná inchiderea cafeneleloru unde se adunau agitatorii politici, stabilimintele de vinuri, rachiuri si bere fiindu escluse din acestu decretu. Aceste fapte si altele multe, pe cari ni le dà istori'a, unite cu esperiinti'a personala a beutoriloru de cafea, probéza cà acësta beutura predispuie la cugetàri rele si esercita o actiune manifesta a supra caracterului si temperamentului. Astu-felù trebuie sè intrebuintieze cine-va caféu'a cu fòrte mare moderatiune, candu se afla sub influinti'a intristarii, fricei, necasului si, fiindu cà caféu'a liniscesce iritatiunea cordiaca, trebuie s'o bea si dup' unu abusu de spirtòse, sèu candu se afla sub impresiunea bucuriei.

Vinulu e opositulu cafelei: beutu cu moderatiune, escita nervii miscàrii si produce simtieminte placute. Face sè se uite necasulu si nimicesce relele impresiuni. Sub influinti'a acestui licidu, omulu ajunge intr'o sfera necunoscuta, nu mai e acela-si, vorbesce si ride multu, tôte ideiele negre lu-parasescu. Dar decà trece peste marginile prudintiei, nervii miscàrii se turbura, armoni'a nervòsa se rupe: omulu nu mai este stapanu pe sine, devine capabilu d'a comite totu felulu de estravagantie si de fapte condamnabile.

Scopulu nostru nu e d'a vorbí ací despre betia, ci d'a constatá efectele binefacatòrie ale vinului a supra organismulu. Vinulu redescèpta miscarea si procura bucuri'a satisfactiunea. In acësta stare, omulu nu este reu, difera fòrte multu de tovarasiulu seu beutoru de cafea. Unulu se bucura pe deplinu de tôte facultàtile sale: rationéza, calcula, forméza proiecte, ordona cu sange rece si prevede tôte consecintiele conduitei sale. Celalaltu, din contra, n'are idei determinate: vede totulu sub colori

de rose, lucrurile imposibile i paru realitàti, se légana de ilusiuni, nefericirea nu e pentru dinsulu p'acestu pamentu; nici odata n'a urditu conspiratiuni in contra statului sèu a particulariloru, pòte serví ca instruminte la prepararea unei crime, dar nu e promotorele ei.

Persónele predispuie la melancolia nu trebuie nici odata sè bea cafea: din contra, pentru cele cari au unu temperamentu veselu, caféu'a lucréza intoemai ca unu moderatoru salutaru. Vinulu, beutu intieptiesce, dà veselie persóneloru d'unu caracteru melancolicu si posomoritu, le face mai sociabile, departandu-le ideiele triste de cari sunt urmarite. Dupa cum se vede, caféu'a si vinulu potu face mari servitii societàtii, dar adese potu fi si caus'a multoru nefericiri. Totulu depinde de modulu in care cine-va se serve de dinsele si de circumstantiele in cari recurge la intrebuintia-reu loru.

T.

Doine si hore poporale.

— Din giurulu Gherlei. —

Cine strica doi draguti,
Pòrte-i corbii carnea 'n huciu;
Cine strica ómeni dragi,
Pòrte-i corbii carnea 'n fagi,
Si siepte pe sub copaci!

*

Arda-te foculu urítu,
Pare m'ai acoperitu.
Din crescetu pana 'n pamentu;
Arda-te foculu necasu,
De tineru copilu te-am trasu;
De te-oiu trage câtu te-amu trasu;
Mi-pui panz'a pe obrazu.

*

Duce-m'asiu la mandr'a 'n Clusiu,
Si de a cole la Beiusiu,
Sè vedu strad'a romanésca,
Si pe mandr'a in ferésta,
Ce-mi facù anim'a arsa.

Culese de

Ch. Tertureanu.

S A L O N U :

Suveniri de la espositiune.

II.

(Doru de Viena, — ce am invetiatu eu de la domnisorii nostri, — suveniri potrivite, — ce patiesci la culesu de cucurudiu, — la Zgriburesci, — socotele, — suprindere la Pesta, — cum mi-am aflatu cvartirulu.)

Precum dîsei, eram fôrte fericitu, — continuâ amiculu meu naratiunea sa, — si in fericirea mea numi mai aflam loculu in satulu meu, siedeam ca pe spini, me topiam de dorulu Vienei.

Cum sè nu? Aveam sè vedu si eu abié peste câte-va ôre minunea lumiei, espositiunea universala.

Dar nu numai eram fericitu, ci si falosu. Cum sè nu? Din satulu nostru nimene n'a fostu inca la Viena.

Abié spusei unui amicu otarirea mea d'a plecá, scirea ne mai pomenita se si latî in totu satulu, si peste unu patrariu de ôra odai'a mi se implî de amici si de cunoscuti.

— Ce 'ice? — pleci! — mi-dîceau ei pe rîndu.

— Plecu, — respunsei eu pe nasu, cu unu aeru de omu procopsitu, cum am invetiatu acést'a de la unii domnisorii de ai nostri.

— Apoi déca vei fi acolo, sè ni aduci si nóue ceva de suvenire! Mie o pipa de spuma.

— Mie o tabachiera.

— Mie unu anelu.

— Mie unu cutitu.

— Mie...

— Dar taceti! Déca voiti suveniri de la mine, apoi lasa-ti-me sè le alegu eu, ce-mi va placé. Asié d. e. tîe, popo, ti-oiu aduce unu brâu rosiu; tîe, notariule, o masina, care va face, ca vice-comitele si protonotariulu nici odata sè nu póta veni la visitatiune; tîe, avocatule, ti-oiu aduce unu invrajbitoriu de ómeni, ca tu sè nu mai ai necasu d'a-i incurcá; tîe, doctore, ti-oiu cumperá fotografi'a toturoru mortiloru pe cari tu i-ai curatu; tîe, frate corespundinte alu diuarielor, inca ti-oiu aduce ce-va potrivit, unu sacu de mintiuni.

S'a escatu unu risu mare.

Eu inse li curmai risulu, dicéndu :

— Dar acuma sanetate buna! Eu n'am timpu sè stau cu voi de povesti, cà-ci am sè plecu indata.

— Dar ai carutia? — me întrebà unulu.

Nu mai atunce mi-adusei a minte, cà dieu pana la Zgriburesci trebue sè me ducu cu trasura, de care eu nu am.

— Ba, — respunsei, — dar voi cu cautá numai decátu!

Apoi li dîsei inca odata „sanetate buna“, dînsii esîra, éra eu plecai sè-mi cautu trasura.

De la noi pana la Zgriburesci poti merge in o ôra, si nu te costa mai multu decátu 1 fl. — in timpu normalu.

Dar acuma erá chiar culesulu malaiului. Totu satulu erá ocupatu afara la campu. In totu satulu nu gasii a casa nici o carutia.

Me dusei dara la campu, si acolo gasii unu omu, carele si-lasá malaiulu jumetate culesu; si veni a me duce la gar'a din Zgriburesci pentru 5 fl.

Am platitu bucurosu si acesti bani, cà-ci — gandiám intru mine — de si acuma eu platescu cu 4 fl. mai multu, dar pe drumulu de feru voiui plati cu 38 fl. mai pucinu decátu de alta-data, si asié totu-si voiui câscigá.

E bine, plecai si ajunsei la gar'a din Zgriburesci.

— Unu biletu pe trenulu espositiunalu la Viena si napoi pe a dóu'a clasa! — strigai eu grabindu numai decátu la cassa.

— Nu este, — respunse cassarulu.

— Cum?

— Au trecutú tóte. Chiar acuma asceptámu altele.

— E bine, ce sè facu eu?

— Ia-ti biletu ordinariu pana la statiunea X. si acolo vei poté capeté charta la Viena si retour pentru trenulu-estra.

Lu-ascultai, si pana la X. plati 4 fl. E bine, — mi-dîceam, — la rentórcere din X. pana la Zgriburesci éra si voiui plati 4 fl. De totu 8 fl. Numai sè-mi capetu biletu la X.

Sosii la X.

Candu ajunsei la cassa, unu domnu chiar se certá cu cassariulu. pentru cà acest'a nu-i potea dá unu biletu la Viena si napoi pe a dóu'a clasa.

— Ce poftesci? — me întrebà cassariulu.

— Ceea ce nu poti dá acestui domnu.

— E bine, — respunse cassariulu, — ceea ce nu potu sè dau unuia, potu — la do..

— Cum?

— Bilete pe clas'a a trei'a, cu pretiu scadiutu pentru espositiune, mai am inca. Luati-ve dar de aceste trei, cari costa tocmai atát'a ca dóue bilete pe clas'a a dóu'a. Cu aceste trei bilete veti poté caletorí doi insi pe a dóu'a clasa.

I multiamiramu de svatu, si eu cu domnulu necunoscutu cumperaramu in compania trei bilete de clas'a III, platindu fia-care câte 30 fl.

Eu indata mi-facui calcululu: 8 cu 30 sunt 38 fl. Éta dara, cà in locu de 32 fl., voiui plati cu 6 fl. mai multu.

Nici atát'a nu-i multu!

Candu apoi biletele erau in pusunariiele nóstre, întrebai pe companionulu meu, cà cine-i, de unde vine si pana candu voesco a petrece la Viena?

La întrebarea din urma respunse, cà 10 dîle.

— Eu nu potu atát'a, ci numai 6 dîle.

— Dar apoi cum vomu vini a casa cu biletele nóstre separatú? — me întrebà elu. Aceste bilete nu se potú despartí, ci trebue sè fimu totu la olalta candu le aretámu.

— Ai dreptu.

Alergaramu la cassariu. Lu-rogaramu sè ni taie unu biletu in dóue, ca astu-felu fia-care din noi sè avemu câte unulu si jumetate. Cassariulu inse respunse, cà ast'a nu se póte.

N'avuramu in catráu. Mai cumperaramu unu bi-

letu pe clas'a a trei'a, ca asié fia-care sè avemu competintia de ajunsu pentru clas'a a două. Fia-care avuram deci câte două bilete de clas'a a trei'a.

Am uitatu sè spunu, că pentru acestu din urma biletu mai platiramu câte 10 fl.

Érasi mi-feci calcululu. 10 fl. cu 38 fl. sunt 48 fl. Va sè dîca, voiui plati cu 16 fl. mai multu, decātu cum am cotitu in anuciulu némtiului a casa in casin'a noastră.

Apoi si asié e bine! Totu si voiui caletori cu vr'o 32 fl. mai lesne decātu cu trenulu ordinariu.

Ne asiediaramu si plecaramu. Pe cale pana la Pesta a timpulu a trecutú fôrte iute, că-ci am datu de o societate fôrte placuta.

In restauratiunea garei de Pesta, unde deja a-sceptá o multime de caletori, me pusei si eu sè mancu ce-va.

Incepui ungresce, dar nime nu m'a intielesu. O intorsei pe nemtia, si indata me simtîi ca a casa in Lugosiu, voiam sè dîcu in — satulu nostru.

Dar candu intinsei man'a dupa punga sè platescu, pas' s'o mai gasescu. A furatu-o cine-va.

Gandîi, că me trasnesce fulgerulu.

Noroculu meu, că mai aveam nesce bani si intru unu pusunariu. Celu pucinu am potutu plati ceea ce am mancatu.

Dar pung'a, si in ea — 200 fl?!

Vai, trasni-te-ar Dumnedieu némtiule cu anuciulu teu cu totu! Cum nu me potusi lasá a casa in satulu meu!?

Ce sè facu?

In polit'ia ungresca nu aveam multa incredere, totu-si luai o birja si alergai la capitanulu orasiului, si i denuntiai faptulu.

Elu me asigurá, că va face totu ce va poté, sè fîu dara liniscitu, si sè plecu la Viena, că-ci me va insciintiá.

Sè fîu liniscitu? Candu mi s'a furatu 200 fl.

Dar mi-adusei a minte, că trenulu nu zabovesce multu, si că trebue sè grabescu de cumva nu voiescu sè intardi.

Me rentornai dara la gara.

Chiar candu sosii acolo, audii siuerandu locomotivulu.

— Ce-i? — intrebai de unu comisiunariu.

— Chiar acuma a plecatu trenulu-estra la espositiune, — respunse ticalosulu cu sange rece.

— A plecatu! — strigai eu.

— Da.

Multiamu dtale! Si eu, carele am in pusunariu două bilete, am remasu pe josu. Dar inca cele 200 fl.!

— Vrei sè caletoresci la Viena, domnule? — me intrebá totu acelu comisiunariu.

— Da.

— Apoi nu te superá, peste unu patrariu de óra va plecá trenulu ordinariu. Cu acel'a vei poté sosi inca mai de graba.

Dar pentru trenulu acel'a biletulu meu de „trenu-estra“ nu avea valóre.

A remané in Pesta inca nu voiam. Deci mi-cumperai unu biletu din Pesta pana la Viena cu 12 fl.

Si éراسi mi-facui socotél'a: 48 fl. cu 12 fl. facu 60 fl. Asié dara numai 20 fl. mai căstigu.

E bine, dar totusi căstigu.

Si atunce ca o fantoma din visu mi-se ivi intre-barea:

— Dar cele 200 fl.?!?

Plecaramu. Erá nópte. Eu totu facéndu la socotele, adormii, si pe candu me desceptai — eram la Viena.

La gara ne intimpinara o multime de sensali, oferindu-ni cvartire ieftine. Unulu se apropiá de mine, si mi-dîse:

— Poftesce la mine, domnule, n'ai sè platesci multu

— Cātu?

— O persona 1 fl. pe di.

Acest'a mi-paraia inca mai ieftinu decātu némtiulu meu din anuciulu, deci primii cu bucuria ofertulu lui.

— Acuma inse, fiindu că e diminétia, nu me mai ducu la cvartiru, ci numai sér'a. Éta cuferulu meu, du-lu la dta, si dà-mi adres'a!

Sensalulu mi-dede adres'a, éra ou me grabii la oficiulu telegraficu sè depesiezu a casa fratelui meu, că unde sum in cvartiru, si unde sè-mi tramita indata nesce parale, in loculu celoru două sute de florini.

Facuta acést'a, luai lumea 'n capu, si totu amblai pana sér'a.

Atunce apoi obositu mi-propusei sè me ducu a casa la cvartiru sè me culcu.

Pusei man'a 'n pusunariu sè cetescu adres'a la care am sè me ducu.

Aoleu Dómne! Am perdatu adres'a. Dar unde? Siguru la oficiulu telegraficu. Alergu acolo. Nu o gasescu.

Ce sè facu?

Me punu si depesiezu fratelui meu a casa, sè-mi respunda indata, că unde e cvartirulu meu?

Pe la miediulu noptii apoi primii respunsulu doritu. Si astu-felu dupa o oboséla destulu de mare in fine me potui duce la culcusiu.

Ioşif Vulcanu.

B o m b ó n e.

Cum trebue sè fia femeile?

Parintele Avramu a Santa Clara a dişu odata:

— Consórtea buna trebue sè aiba trei inusîri, si totu-si sè nu le aiba: Sè fia ca melciulu, care se afla purure in cas'a sa, si totu-si sè nu fia ea melciulu, care pórtá in spate tóte ale sale. Sè fia unu echou, care numai atunce respunde, déca este intrebatu; si totusi sè nu fia ca echoulu, care totu-de-una are vorb'a din urma. Fia ca orologiulu din orasiu, care aréta totu-de-una precisu; si totusi sè nu fia ca orologiulu de orasiu, pe care tóta poporatiunea lu-aude!

Bravulu generalu C., ingajandu-se pré tare in lupta, fu lovitu la pitioru de unu obusu; medicii consultati respunsera, că nu e altu mijlocu de cātu a se taiá pitiorulu.

Soldatulu de serviciu a generalului incepú a plange.

— Ce prostu esti, — i dîse generalulu ou sange rece, — de acum n'o sè-mi mai curati de cātu o cisma.

Dn'a M. intrandu intr'o magasia de musica,

cumperà mai multe bucăți și plecã. Pe cale si-aduse a minte, cã a uitatu sã cumpere o bucata care i trebuia, si se întorse inapoi spre a-si o procurã.

— Ce poftiti nobila dõmna, — întrebã baiatul.

— „Sarutarea de adio, inainte de despartire“, — response ea.

Baiatul se repedí iute si i aplecã intr'unu modu afectuosu pe rosele-i budie aceea ce cerea.

Nu întielese, cã acest'a erã titlulu bucatei de musica care o voia dn'a M.

*

A. diregatoriu inferioru intr'o ramura din administratiune, fu prinsu de justitia, cã a furatu bani publici si condamnãtu la inchisõre.

B. siefulu serviciului de unde A. facuse parte, merse sã-i dea visita la inchisõre spre a-lu mangaiã.

— Eu nu întielegu, — dîse A. cum dta care ai furatu cu miele stai liberu si onoratu, si eu care n'am luat de cãtu cu sutele, adeca cãtu te indurai dta de a mai lasã. stau inchisu.

— Sã-ti explicu eu de ce, — response B. dîmbindu, nu se pedepsescu cei ce fura, ci cei ce nu sciu sã ascunda.

*

C. întalnesce pe bulevardulu din Bucuresti, mai alalta-eri pe unu amicu din provincia, domnulu X.

— Bine frate, — dîse X., — am aflatu cã choler'a aici in Bucuresti, la voi, prapadesce lumea; la noi pana acum, slava domnului, nu prã sunt multe casuri.

— Firesce, — response C., — la voi in provincia nu sunt asiã de multi medici ca in Bucuresti.

*

Repausatulu rege alu Saxoniei, Ioanu, avea de-prindõrea de a se interesã personalu de tãte afacerile Statului; asistã la siedintiele tribunaleloru, la explicatiunile profesoriloru in scõlele publice si frecuentã desu diferitele servicii ale administratiunii.

Intr'o dî intrã in biuroulu telegraficu a unei statii; mize; impiegatulu avu timpu de a telegrafã unuia din colegii sei dintr'unu orasiu apropiatu: „Chiar acum sosesc regele pentru inspectiune.“

La momentu regele intrã, se informãza de activitatea comericiului, de numerulu telegramelor, de venituri, etc. dar, ẽta firulu anuncia o telegrama, impiegatulu o cetesce pucinu confusatu, — regele intrãba:

— Ce telegrama ai primitu?

— Nu se pãte comunicã, Sire, — response impiegatulu.

Regele inse insistã spre a o sci; atunci impiegatulu, constrinsu response:

— La telegram'a mea: „Chiar acum sosesc regele pentru inspectiune“, mi s'a respunsu: „regele si-vira nasulu pretudindenea“.

CE E NOU?

*** (Duelu intre doi tineri romani la Paris.) Dlu Nicu Ghica, tineru de 25 ani, mergea la 23 nov. dupa miãdia-di la verulu seu principele Ghica, pe calea Urich. In momentulu candu erã sã trecã pãrt'a, unu domnu nevali a supra-i dintro birja, lu-palmu si i

dede fara veste mai multe lovituri de bastõne. Pana ce dlu Ghica sã aiba timpulu a se aperi, domnulu se urcase in trasura si plecase; cu tãte aceste inse el recunoscã fãrte bine pe agresorulu: acela erã principele Suti, compatriotulu seu, in vãsta aprãpe de 35 ani. Dlu Ghica insarcinã indatu pe doi din prietenii sei a cere reparatiune prin arme pentru insult'a ce primise. Martorii sei lu-svatuire sã se adreseze la justitia, fiindu cã agresiunea erã brutala si afara din obiceiurile lumii. Elu persistã. Fara a refusã o reparatiune, Suti spune cã si-a resbunatu de asiduitãtiele lui Ghica pe langa femeia sa de care s'a despartitu. Duelulu fu decisu si se alese ca arma pistolulu. Intelnirea se dede in-padurea Fontainebleau. Se trage de ambele parti dupa comanda si se rãnesc numai Ghica. Glontulu a intratu in josu de sioldu. Martorii lui Suti, cu dinsulu dimpreuna, s'au pasu pe fuga. Martoru lui Ghica s'au ocupatu indatu de ranitu, l'au redicatu de josu, si l'au pusu intr'o trasura impecuna cu mediculu seu, si lu-transportara la Fontainebleau intr'unu otelu. Noutatea duelulu a causatu o viua emotiune in orasiu. Gendarmier'a se transportã la fati'a locului, puse pe martori la arestu. Candu dlu F. Ghica, fratele lui Gr. Ghica martorulu, prevenitu prin telegrama sosi la Fontainebleau, gasi pe verulu seu morindu; nefericitulu N. Ghica a vorbitu pana 'n ultimulu momentu, si a moritu a dou'a dî. Unu mandatu de arestare fu datu pe data in contra principelui Suti si 'n contra martoriloru sei; dar se crede, cã acestia au parasitu Francia.

*** (Loteri'a pentru terminarea bisericei romane din Deva) nepotendu-se trage, din caus'a cã peste 3000 losuri sunt inca neincassate, rogãmu pe toti acei domni si dõmne, ce au binevoitu a pastrã losuri, sã binevoiesca si a le platã. La 1 januariu viitoriu se voru publicã tãte losurile neincassate pana la acelu terminu. Comitatu loteriei.

*** (Sarutãrea ca promisiune de casatoriã.) In America trebue sã te feresci de multe, intre altele si de sarutare, de cumva nu voiesci sã te pomenesci cu vr'unu procesu. Țta, conformu sentintiei lui Nilson nu este necesariu a face declaratiunile de casatoriã cu vorb'a, cã-ci acele se potu suplini cu o sarutare, ma si cu o privire a ochiloru. Alexandru Carle, unu comerciantu din Brookly intr'o dî se pomeni cu unu procesu ce i-l'a intentatu o domnișõra, pentru cuventulu cã dinsulu si-a calcatu promisiunea de casatoriã. — si cu tãte cã femeia a recunoscutu, cã negutiatorulu nu i-a promis nici cu o vorba d'a o luã in casatoriã, tribunalulu l'a condamnãtu la o amenda de 15,000 dolari, cã-ci Carle s'a uitatu prã amorosu spre domnișõra, ma de cãte-va ori a si sarutatu-o.

*** (O mörte inforãtoriã.) In dõlele aceste s'a templatu in baiele de la Schemnitz o nenorocire inspaimantãtoriã. Montanistulu Bednar, care erã ocupatu in asiã numit'a scavatura a lui Sigismundu, si-aduse a minte cã a uitatu ce-va de a supra si dede unu semn paditoriului, ca acest'a sã-lu scõta din scavatura (grãp'a patrata) la lumin'a dõlei. Paditoriulu chiamã pe masinistu, care se jocã in cãrti in o casa nu departe de locul acest'a, si acest'a venindu porni masin'a de a-boru si Bednar fu trasu pe o sfõra in susu. Masinistulu pasionatu de joculu cãrtiloru in locu de a remanã la masin'a lucrãtoriã, dupa cum i demandã detorintia sa, se reintorse la cãtile sale si lasã a-boru in cursu. Candu ajunse siẽu'a, in care erã Bednar, la acelu pun-

ctu, unde stă masîn'a, montanistulu numitu voiă sê parasésca siéu'a, dara nu erá nimene, care sê inchida aborele. Insedar strigà paditoriulu dupa masînistu, sfór'a de drotu se rupse si nefericitulu Bednar cadiù in gróp'a cea de 214 stângini de afunda. Partile trupului lui stau risipite, ici o mana, colo unu picioru, si in altu locu o parte din capu, din care a improscatu in tóte partile creerai. Intestinele lui inca erau aruncate, cu unu cuventu totu corpulu seu erá sdrumicatu, asié incâtu abié se potura aduná partile risipite. O veduva si trei orfani minoreni deplangu mórtea nenorocita a celui ce li-a datu pana de tóte dílele. Se ascépta cu totu dreptulu, ca masînistulu care pórtá vin'a acestei neorociri nu va scapá de pedéps'a meritata.

Flamur'a lui Hymen.

♂ (*Dlu Isidoru Chetianu.*) concepistu la curtea de cassatiune, s'a incredintiatu, la 15 l. c., cu dsiór'a Vióra Sierbanu, amabil'a fia a dlui protopopu romanu din B.-Comlosiu.

Biserica si scóla.

♂ (*Unu architectu romanu.*) Dupa informatiunile ce le avem din diuariulu „Le Nouvelliste de Gand“, inregistrámu cu bucuria, cá scól'a speciala de geniu civilu, alaturata la universitatea de Gand in Belgia, in sesiunea de la octomvre a. c. pentru esamenele de absolvire, a recunoscutu si declarat pe dlu Mateiu Braescu din Roman'a, ingineriu architectu, si i s'a eliberatu diplom'a pentru acestu gradu. Noi — díce numitulu diuaru — felicitámu fíumós'a Romania, cá a gasitu pentru progresele si trebuintiele tehnice din timpulu nostru, unu adevératu ajutoriu in persón'a dlui ingineriu architectu Mateiu Braescu.

♂ (*Cursu de chemia pentru femei.*) Dlu dr. Davila tiene la Bucuresci in tóte duminicile conferintie de chemia. Cursulu este publicu, inse numai pentru femei.

♂ (*Gimnasie femeiesci din Russia*) sunt 7, si a nume siese gimnasie complete si unulu inferioru. Numerulu elevelor se urca la 2715. De óra-ce inse, din lips'a localitatiloru, mai multe nu se potura primí la invetiatura, principele de coróna a datu iertare sê se mai faca unu gimnasiu femeiescu.

Societati si institute.

♂ (*O nóua societate*) se va infintiá la Bucuresci sub numele: „Societatea agricultoriloru romani.“ Scopulu societáti este d'a contribuí pe cátu va stá prin potintia la progresulu agriculturii romane. Mijlócele ce va intrebuintá pentru acésta sunt: espositiunile si concursurile agricole; esperintie, incuragiári onorifice si banesci, publicatiuni, conferintie, invetiamentu, si in fine discutiunile a supra cestiuniloru agricole.

Literatura.

* (*Poesii inedite de Heliade.*) Anunciámu cu bucuria publiculu nostru cetitoriu, cá in nrulu vñtoriu vomu publicá dóue poesii inca inedite de mavele nostru Ionu Heliade Radulescu. Ambele sunt decopiate din albumulu dnei Constantia Dunca-Schiau, scrise

acolo de insu-si autorulu loru. Ori ce lucrare literaria, cátu de mica, remasa de la parintii literaturii nóstre este de mare pretiu pentru noi; ni pare dara bine, cá tocmai noi potemu sê dámu publicitatii aceste dóue piese, dintre cari un'a sa scrisu inca la 1863, ér alt'a la 1865.

* („*Revist'a Contimporana*“) de la 1 noemvre publica urmatóriele materie: Petru Cercelu, documinte inedite descoperite in archivele Venetiei, de C. Esarcu; Estasu, poesia dupa V. Hugo, de Ciru Economu; O privire a supra espositiunii universale din Viena, de S. C. Mihailescu; O pagina despre Roman'a, dintr'o geografia imprimata la Paris in 1543, de A. Sandu; La amanta, poesia de M. Zamfirescu; Istoria unei palarii, schitia de moravuri de G. Marianu; Pe unu albumu, poesia de Ciru Economu; Rspunsu la critic'a dlui A. Demetrescu, de A. Roques; Risulu fatalu, poesia de M. Zamfirescu; Bibliografia, de Stemill, si de P. G.

* („*Convorbirile literarie*“) de la 1 noemvre publica aceste: Despre epigrama, studiu de A. D. Xenopolu; Noi si maghiarii, studiu de I. Slaviciu; Stosachi, canteceulu comicu de Ioanu Ianovu; Scrierile lui Constantinu Negruzzi, in nóua editiune completa; Veranda, poesia de Leconte de Lisle, trad. de V. Pogoru; Tatalu, poesia de F. Copée, trad. de S. G. Vargolici; Taci, poesia de M. Cugler; Despre principiulu scrierii si o critica a sistemului foneticu, de T. Maiorescu; Bibliografia romana; Corespundintia.

* („*Tribuna*“) de la 1—15 septemvre publica urmatóriele: Anonimulu, comedia de Gr. H. Grãdea; Critica literaria a supra dlui N. Rucareanu de Gr. H. Grãdea; Venatoriulu Carpatiloru, poema de N. Rucareanu; Maria Lecinsca, episodulu istoricu, tradusu de M. I. Casabianu; Critica literaria, de S. C. Tell; poesii de Grãdea; Tabele relative la imprumuturile creditului fonciariu romanu de I. A. Cantacuzinu.

Teatru.

♂ (*Teatrulu celu mare din Bucuresci.*) Compania dramatica represintata de M. Pascaly, la 20 nov. a jocat pentru prima-óra pies'a: „Ce scéle satulu nu scéle?“ comedia locala in 3 acte de M. Pascaly.

Musica.

♂ (*Dlu Francheti.*) intreprindietoriulu operii italiene din Bucuresci, de si a angagiatu la trup'a sa si pe cunoscutulu nostru bassistu, dlu G. Brateanu, carele a obtienutu succese si in Italia, l'a relegatu inse la rolele ce convinu coristului, ér nici decum artistului. Numai prin incuragiare talentele se desvólta, — díce „Oltulu“, — a usá contrariu, este a le ucide, si credemu cá dlu Francheti e departe de a avé o asié rea intentiune, mai cu séma vis-à-vis de dlu Brateanu, care promite multu, si care este mai nainte de aceea-si natiunalitate cu publiculu ce face ca dlu Francheti sê prospere.

♂ (*Franciscu List*) va dá in decursulu lunei lui fauru in Pesta dóue concerte pentru scopuri filantropice.

♂ (*Viewatemp.*) renumitulu violinistu si profesorulu alu conservatoriului din Brusela, fu lovitú dílele trecute de ventu. Dinsulu n'a moritu, inse nu mai e capabilu a prinde arculu in mana.

Industria si comertiu.

ii (*Canalulu istmului de Corintu.*) Acestu canalu ce va strabate istmul de Corintu va fi adancu de $8\frac{1}{2}$ metri si lungu de 42. Petrundera se va fini peste 6 ani. Sum'a necesaria pentru terminarea acestei opere se calculéza la 20 milli6ne franci. Acestu canalu va avé de scopu evitarea incungiurului Peloponesului si trecerii pe la capurile Mallé si Matapanu, asié de pericul6se pe timpurile rele, si va scurtá in modu simfitoriu comunicatiunile maritime a tieriloru occidenteale cu Grecia.

Tribunale.

△ (*Procesulu lui Bazaine*) s'a incheiatu la 10 l. c. Tribunalulu martialu lu-declará unanimu vinovatu

pentru capitulatiunea de la Metz, si lu-condamná la degradatiune militaria si m6rte, inse totu-odata membrii tribunalului subscrusera cererea de agratiare, si Mac-Mahon decise a se schimbá pedéps'a de m6rte in inchisi6re de 20 ani.

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foie r6ga pe toti colaboratorii si corespondintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Zerneszi. Celelalte ce mai avemu la noi se voru publicá in decursulu anului vfitoriu. Incatu pentru „Don Carlos“, ne rogamu a ni traduce si inceputulu si capetulu, si atunce vomu publicá pies'a intréga.

Unu suspinu. Dorere, nu se póte publicá.

Apelu la publiculu cetitoriu.

Alu diecele anu!...

Durata scurta in viéti'a unui omu, dar destulu de lunga in ceea a unei intreprinderi literarie romanesci.

Cu inceputulu anului vfitoriu, „Familia“ va avé fericirea sè intre in alu diecele anu alu existintiei sale.

Fondata pentru desvoltarea culturai nationale, mai alesu dincoéce de Carpati, si luptandu-se cu o multíme de pedece, ea n'a incetatu d'a tinde cu mijlócele-i posibile la realizarea dorintieloru sale.

Acést'a va fi program'a ei si in vfitoriu.

Rogu dara pe toti aceia, cari dorescu o activitate literaria in directiunea acést'a, sè binevoiésca a me spriginí.

Promissiuni mari nu voiu face. Dv6stre ati potutu vedé in acesti nóue ani trecuti, cá in mesur'a in care numerulu abonantiloru mei crescea séu decrescea, in aceea-si se schimbá si cuprinsulu foii mele. Asié va fi si in vfitoriu.

„Familia“ e a publicului romanu. Ea numai atát'a putere de viétia póte sè aiba, cátu nutrementu i dá publiculu.

N'am ilusiuni mari. Scíu, cá natiunea suferé; anii rei, si o multíme de alte cauze par' cá i jurara m6rte. Er candu natiunea suferé, si fíii ei trebue sè suporte cu rosignatiune partea din doreri ce sórtea li-a croitu.

Organu alu natiunii, si „Familia“ va suferí dara in pace; si implinindu-si rolulu dupa poterile sale, nu va incetá d'a inspirá mangaiare, credintia si sperantia intr'unu vfitoriu mai frumosu.

Asié sè fía!

„Familia“ va aparé si in anulu vfitoriu odata pe septemana si a nume duminec'a, cu cuprinsulu si impartírea de pana acuma.

In suplementu va urmá, totu in cóle separate ca pan'acuma, continuarea si finea romanului: „Sclavulu Amorului“.

Doréscu sè potu renecepe si publicarea de ilustratiuni, pe cari in timpul din urma am fostu silitu a le suprimá, cá-ci insa-si existintia foii erá periclitata. Deci numai de la partinirea dv6stre va atérna realizarea dorintiei mele.

Pretiuulu de prenumeratiune: pe unu anu 10 fl., pe jumetate de anu 5 fl., pe trei luni 2 fl. 60 cr.

Pentru Romania pe unu anu 2 galbeni.

Prenumerantii noi (dar si cei vechi) si-potu comandá de la noi:

1) Urmát6riele carti: „Cavalerii noptii“, romanu in 5 tomuri, 2 fl. 50 cr., — „De unde nu este rent6rcere“, romanu in unu volumu 50 cr., — „Novele“ de I. Vulcanu, 2 tomuri, 1 fl., — „Columb'a“ romanu intr'unu tomu 50 cr., — „Poesii“ de I. Vulcanu, unu tomu, 50 cr., „Sclavulu Amorului“, dóue tomuri, (aparute in acestu anu decursu) 1 fl., si

2) Urmát6riele tablouri: Inaugurarea societáti academice romane, — Coriolanu si Veturia, — Mihaiu Eroulu in batali'a de la Calugareni, — Traianu cu óstea sa trece Dunarea, si portretulu lui Ionu Brateanu. Fía-care cu cáte 60 cr.

Cartile si tablourile comandate (dimpreuna cu cele pucine pófite in acestu semestru) se voru espedá cam la mijloculu semestrului antáiu alu anului vfitoriu.

Iosifu Vulcanu.

Domnii colectanti voru primí dupa 5 esemplare unulu in semnu de multiamita.

Prenumeratiuni fara bani nu potemu primí.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecut.